

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Van-Hakkâri Karayolu, uzun yıllardır kamu otoritelerinin bilgisi dâhilinde olan ancak giderilmeyen yapısal, jeoteknik ve mühendislik eksiklikleri nedeniyle kronik bir güvenlik riski üretmeye devam etmektedir. Söz konusu güzergâh, yalnızca trafik kazalarıyla değil; kaya düşmesi, heyelan, toprak kayması ve yamaç stabilitesi sorunlarıyla da çok boyutlu bir afet-risk hattına dönüşmüş durumdadır.

30 Kasım 2025 tarihinde Zerneke Barajı çevresinde meydana gelen ve üç yurtaşın yaşamını yitirdiği kaza; yol geometrisi, bariyer eksikliği ve koruyucu sistemlerin yetersizliğinin doğrudan sonucu olarak kayıtlara geçmiştir. Bununla birlikte aynı güzergâhta 2025 yılı içerisinde gerçekleşen ve çok sayıda yurtaşın yaşamını yitirdiği kazalar, sorunun münferit değil yapısal olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

Öte yandan 25 Mart 2026 tarihinde Hakkâri-Yüksekova kara yolunun Çöplük ve Yeniköprü mevkilerinde meydana gelen heyelan; yalnızca bir doğa olayı değil, önceden öngörülebilir ve gerekli mühendislik tedbirleriyle etkisi azaltılabilir bir riskin gerçekleşmesidir. Yoğun yağış sonrası zeminin gevşemesi, yamaç stabilitesinin sağlanmamış olması ve yeterli kaya tutucu sistemlerin bulunmaması nedeniyle büyük kaya parçaları ve toprak kütleleri yola akmış; bölgenin tek ana ulaşım arterinin tamamen kapanmasına yol açmıştır.

Bu olay sonucunda:

- Yüksekova'nın Van ve Hakkâri ile kara bağlantısı saatlerce kesilmiş,
- Yurtaşlar yolda mahsur kalmış,
- Hastalar ve acil durum taşıyan araçlar ilerleyememiş,
- Kamu hizmetlerine erişim fiilen durmuştur.

Bu tablo, yalnızca teknik bir altyapı sorunu değil; aynı zamanda kamusal hizmet sunumunda eşitsizlik ve ihmal tartışmasını da beraberinde getirmektedir. İlgili Bakanlığa defalarca yönelttiğimiz soru önergelerine verilen yanıtlarda "çalışmaların sürdüğü", "çelik ağ ve perde duvar uygulamalarının yapıldığı" ifade edilmesine rağmen, sahada yaşanan gerçeklik bu beyanlarla örtüşmemektedir.

Şayet iddia edildiği gibi çelik perde sistemleri, kaya tutucu ağlar ve yamaç stabilizasyon projeleri bütüncül şekilde hayata geçirilmiş olsaydı; 25 Mart 2026 tarihinde yaşanan heyelan ve yol kapanması gerçekleşir miydi? Aynı şekilde, 16 Kasım 2025 tarihinde Serê Solan mevkiinde yaşanan ve iki yurttaşın yaşamını yitirdiği kaya düşmesi vakası önlenemez miydi?

Bu noktada temel sorun; parçalı, reaktif ve gecikmeli müdahaleler yerine bütüncül risk yönetimi yaklaşımının hayata geçirilmemesidir. Van–Hakkâri hattı artık “yüksek riskli yol” kategorisinin ötesinde, sürekli can kaybı üreten bir yapısal güvenlik sorunu hâline gelmiştir. Bu durum, Anayasa’nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının korunmasına ilişkin pozitif yükümlülüklerin ihlali anlamına gelmektedir.

Daha kaç yurttaşın yaşamını yitirmesi beklenmektedir? Ulaşım hakkı, can güvenliği ve kamu hizmetlerine erişim hakkı bakımından bölge halkının maruz bırakıldığı bu tablo, idarenin önceliklendirme politikalarının sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Hakkâri hattında yaşanan bu ihmal zinciri, kamusal hizmetlerde bölgesel eşitsizlik ve ayrımcılık iddialarını güçlendirmektedir.

Bu çerçevede, Van–Hakkâri Karayolu’nda yaşam hakkını esas alan bütüncül ve bilimsel bir risk yönetimi yaklaşımının hayata geçirilmemesi hâlinde ortaya çıkacak her yeni can kaybı, yalnızca teknik bir eksiklik değil; doğrudan iktidarın ve ilgili Bakanlıkların siyasi sorumluluğu kapsamında değerlendirilmesi gereken öngörülebilir bir ihmal olarak kayıtlara geçecektir.

Bu bağlamda;

1. 25 Mart 2026 tarihinde meydana gelen heyelan sonrası yurttaşların saatlerce yolda mahsur kalması, kamu otoritesinin kriz yönetiminde açık bir zafiyet gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Bakanlığınızın yurttaşın can güvenliğini sağlama yükümlülüğünü yerine getirmediğini göstermemekte midir?
2. Afet riski önceden bilinen bir güzergâhta etkili bir acil eylem planının devreye alınamaması, idarenin öngörülebilir risklere karşı hazırlıksız olduğunu ve bu nedenle doğrudan sorumluluk taşıdığını kabul etmekte midir?
3. Yurttaşların sağlık hizmetlerine erişemediği, hastaların yolda kaldığı bir tabloda, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanamaması Bakanlığınız açısından açık bir idari ihmal değil midir?
4. Valilik ve kaymakamlıkların gerekli önleyici tedbirleri almamış olması karşısında herhangi bir idari işlem yapılmamış olması, bu ihmallerin kurumsal olarak görmezden gelindiğini göstermemekte midir?
5. Bu tür olayların tekrar etmesi, kriz yönetiminin değil krizlerin yönetilememesinin süreklilik kazandığını göstermekteyken, Bakanlığınız bu tablo karşısında siyasi sorumluluğunu üstlenmekte midir?